

MAGYARORSZÁG

Látogatás Buda jégkori mammutjánál

Tíz méterrel a Szentháromság tér alatt — A várhegyi barlangok titka az őszállatoktól a betörőrejtekeken át Budapest legújabb múzeumáig

(A Magyarország tudósítójától.) A budavári pincebarlangokban, körülbelül tíz méterrel a Szentháromság tere alatt, több mint félvégy óta folynak a feltáró munkák. A napokban az egyik pincebarlangban folyó áttörési munkálatok közben a munkások mammut-maradványokat találtak, egy mammut első nyakcsigolyáját, lábtöcsontját és ujjpercét, valamint egy vad ló lábszára töredékét ásták ki.

Ezek a csontok a várhegyi mésztufa alatt márgarétegben feküdtek. A kiásott mammutcsontok arról tanuskodnak, hogy ez a márgaréteg a jégkorban rakódott le és így a csontok jégkori állatok maradványai.

A mammutmaradványok most az I. kerületi előljáróság udvarából nyíló várhegyi barlangban vannak, — a mammut valamikor mélyen a mai Szentháromság tér alatt »lakhatott« a Várhegy egyik barlangjában s ott maradt örökre.

Munkatársunk felkereste a jégkorszakbeli Buda mammutmaradványát és látogatást tett valószínű barlangjában is, amelyet nagy fáradsággal most igyekeznek restaurálni.

Az első kerületi előljáróság udvarából nyílik a lejárati a régi barlangokba. Eddig hat nagy termet sikerült feltárni, a hetediknek a munkálatai most folynak. A barlangok nagyszerűen néznek ki, igen tágasak és a régi technika minden vívmányával fel vannak szerelve. Itt készül most a várhegyi barlangmúzeum és annak egyik embere, aki a helyszínen rendszeresen dolgozik, szolgált felvilágosítással.

Az őszállatok után emberek éltek és laktak a várhegyi barlangokban. A török hódoltság idején rendszeres élet folyt ezekben a barlangokban, amelyeknek egy része tömlőcök céljaira szolgált. Az egyik kútban találtak is egy súlyos kőgolyóbist, amelyre vaskarika volt fűzve. Ehhez láncolták a rabokat.

Ezek a barlangok tíz méter mélyen fekszenek a Szentháromság terének a szintje alatt és már a középkorban elvégezték a szükséges egészségügyi építkezéseket, nevezetesen kifűrték a Várhegy oldalát és légutakat készítettek. Ezenkívül mély kútakat fűrtak lefelé. Voltak itt különféle titkos és nyílt feljárók is, így a közelben lévő híres budai cukrászda pincéjéhez már a török időkben jól megépített lépcső vezetett. Az ittlévő üzletek pincéjéhez szintén régi kőlépcsők futnak fel, amelyek a felső pincék alá torkolnak.

Körülbelül ötven évvel ezelőtt a Várhegy barlangjaiból indultak el és fosztogatták a Vár üzleteit a betörők. Úgy védekeztek ellenük, hogy mesterségesen bejötték a barlangokat és így lehetetlenné tették a garázdálkodásukat. A barlangok mammutkorszakát így váltották fel a török hódoltságbeli tömlőcök és barlanglakások után betörők korszakai, akiknek janyájából most készül a barlangmúzeum.

Rendeteg koponyát és emberi csontot találtak itt a barlangokban. Mind a középkorból valók, a törökök idejéből és mindnek a koponyája tele töréssel, az

erőszakos halál megdönthetetlen jeleivel.

A barlangok legősibb lakójának, a mammutnak mindössze egy nyakcsigolyáját, lábtöcsontját és egyik ujjpercét találták meg. Ezekre ráakódott a márgaréteg és ezáltal megkövesedtek. Az érdekes leletek egy lakattal lezárt külön raktárban vannak most. Nádfonatú székre tett lécre borítottak egy papirost és azon nyugszanak Buda ősi mammutjának évezredekken ke-

resztül megmaradt és megkövesedett emlékjelei. Nem is igen súlyosak, nem is igen nagyok s valahogy mégis félelmetesek.

Mellettük a sarokban egymásra dobálva negyvet ötven beszakított koponyacsont és szépen egymásra rakva a koponyák kéz- és lábszárcsontjai.

Egy másik sarokban egy vad ló furcsa és óriási koponyája fekszik, alatta egy

halom törmeléksont, megkövesedve és agyagszerűen, a vad ló maradványai.

Találtak itt különféle agyagedényeket is, török vagy tatár időkből való kengyelt, amelyeket ebben a barlangmúzeumokban fognak kiállítani. Ezenkívül felfedeztek a barlangok alatt egy titkos lépcsőt, amely az eredeti rajzokon nem szerepel s nem tudják hova vezet, milyen titkok nyitját rejtegeti.

Úgy tudják különben, hogy valamelyik barlangtömlőcökben raboskodott Hunyadi László is. Most kutatják az erre vonatkozó adatokat.

A barlangok fölött, a mostani előljáróság épülete alatt ugyancsak lent a Várhegyben kőbevéjtan állnak egymás mellett a régi budai városháza termei. Ami most mélyen az ucca szintje alatt van, ott volt régen a budai városháza földszintje.

Két emelet s néhány száz év a differencia, fent változatlanul szedik az adót és kéri a szegénységi bizonyítványt.